

Treets Venner

Nettside treetsvenner.no

Epost: kontakt@treetsvenner.no

31/12-24

Til Bergen kommune: postmottak.planogbygg@bergen.kommune.no

Merknader til planforslag for Wergelandsbakken, PLAN-2022/2059.

Dette fremstår som et grundig planarbeid, selv om naturverdivurderingen er mangelfull. Det er selvsagt uheldig at et betydelig område med trær og busker (jf fig 5 i planbeskrivelsen) nedbygges, men man må vel akseptere dette i urbane strøk. Det er imidlertid likevel store muligheter for å redusere skadevirkningene, slik vi vil påpeke her.

Treets Venner fokuserer særlig på trær i bebodde strøk, og primært stedegne, verneverdige arter eller gamle, store trær. Vi ser at i denne utredningen er det kun et tre som i seg selv blir fremhevet som verneverdig, og denne barlinden vil ut fra arboristens innspill bli godt ivaretatt.

Det er imidlertid mange store flotte trær som også bør vernes, fordi de understøtter naturmangfold og økologi, og er viktige for bokvaliteten i området. Vi ser bla. et flott stort flerstammet tre (alm? vanskelig å se om vinteren) rett nord for porten til nr 5. Dette er ikke omtalt i naturrapporten, men hvis det er alm er jo den rødlistet pga almesyken, og et slikt stort tre har derfor viktige genetiske verdier som må bevares. I planen ser det ut som dette treet er ofret.

Den vedlagte naturverdivurderingen synes imidlertid noe lettvindt. Det konkluderes med at «*Planområdet som skal transformeres har en tydelig økologisk verdi*», men det synes som bare barlinden står for denne, og oppsummeres at «*Fortettingen som planlegges i Wergelandsbakken kommer ellers ikke i konflikt med naturverdier*». Dette er åpenbart feil, jf over.

Selv om det ikke er bevarte trekkveier for større pattedyr, har slike veletablerte økologiske øyer eller oaser en svært viktig verdi for å bevare biomangfold og opprettholde biotoper for mindre pattedyr, fugler og virvelløse dyr, samt planter, sopp, mm. Ved å bevare disse øyene legger man til rette for utveksling av individer med andre øyer, og således bevaring av den nødvendige genetiske variasjonen for levedyktige bestander.

Vi vil i denne sammenhengen påpeke siste års vitenskapelige solide dokumentasjon på den store og alvorlige nedgangen i både insekts- og frøspisende fugler, og ikke minst insekter, som er viktig for nettopp å opprettholde selve det biologiske mangfoldet. Fordi ulike fuglearter spiser, og sprer, frøene fra visse planter og trær, vil også mangfoldet av disse artene reduseres når frøspisende fuglearter trues¹.

I reguleringsperspektiv bør disse verdiene **alltid** vektlegges og **krav stilles** om å bevare både eksisterende store trær, uavhengig av art eller vernestatus, samt områder med busk og kratt, noe som er klart mulig på dette stadiet. Ut fra tegningene er det uklart om edelløvslogen i skråningen mot Storetveitveien vil bevares, noe som synes som et meget enkelt og økonomisk billig, men økologisk viktig, tiltak. Dette gir også skjerming med store trær som en slags korridor. Det er tegnet inn omriss av mange store trær i illustrasjonsplanens del1, men det er bare omriss og de er ikke omtalt (se figur 33 i planbeskrivelsen). Tydelige er derimot en rekke

¹ [‘Alarming’ decline of seed-dispersing animals threatens Europe’s plants](#). Science 24 okt 24.

identiske småbusker (tujaer?) som er tydelig plassert i rekker og grupper antagelig for en illusorisk skjerming.

Det står optimistisk at «*De historiske hagene i planområdet vil bli tilbakeført, noe som vil gi ekstra kvaliteter til de felles uteområdene*». Dette mener vi nettopp tyder på at eksisterende store trær fjernes for så å plante billige småplanter, siden vi er jo alle kjent med at det enkleste er for utbygger å fjerne trær, og lage en flat, åpen byggeplass uten omtanke på at man raserer de økologiske verdier.

Men alle vet at det er mye bedre å bevare enn å ødelegge og prøve å lage på nytt. Dette gjelder særlig de store trærne, som gir området egenart og store trivselsverdier og beskytter mot forurensning². Det er godt dokumentert at nærhet til trær og grønne soner har stor verdi også for psykisk helse³. Disse verdiene er det essensielt at kommunen ivaretar, utbyggere liker godt å hugge trærne og høvle alt flatt, slik at alt biomangfold blir borte, og etterpå planter de noen små trær og busker som ikke kan erstatte de ødelagte verdiene.

Det er avgjørende viktig at utbyggerne pålegges å ivareta de gamle trærne og plassere de nye husene uten å komme i konflikt med dem. Utformingen av enkelte hus må kanskje justeres for å ivareta dette, men på dette tidspunkt bør det være ganske uproblematisk. Det er da viktig også å ivareta rotsonene, også for trær langs veien inn, både mot graving og kjøring med større maskiner (rotsone kan være større enn kronesone). I slike situasjoner er det viktig at naturen må hensyntas i hvert enkelt byggeprosjekt, uten dette vil kommunen gradvis undergrave natur og klimamålene så vel lokalt som nasjonalt.

Ved å ta de hensyn vi fremmer her vil man for en lav kostnad motvirke en del av naturtapet som er avgjørende viktig for innbyggernes helse og trivsel.

Konklusjon:

Kommunen har gjennom Plan og Bygningsloven det operative ansvaret for å følge opp Naturmangfoldsloven og de internasjonale avtale om klima og natur som Norge har undertegnet på.

Bergen Kommune bør kreve følgende av utbygger:

- 1) I stedet for å sitat 'tilbakeføre de historiske hagene' ved å plante nye trær/busker, må dagens gamle trær med rotsoner i størst mulig grad beholdes.
- 2) Edellauskogen mot Storetveitveien må beholdes.

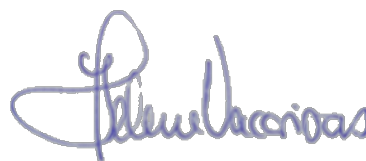

Ola Myklebost

Styremedlem Treets Venner

Medlem Naturvernforbundet Hordaland

Professor, biolog

Helene Vacarisas

Medlem i Treets Venner og

Styremedlem Naturvernforbundet Hordaland

² Reassessing the role of urban green space in air pollution control. Venter et al. Proc Natl Acad Sci USA, <https://doi.org/10.1073/pnas.2306200121>

³ The antidepressant effect of living near green space, **Long-term exposure to residential greenness and decreased risk of depression and anxiety**. Wang et al, Nature Mental Health (2024)